Notitie advies cultureel erfgoed omgeving Paaskerk

Augustinuspark 1, Amstelveen

Aanleiding

Op 14 juli 2026 heeft overleg plaatsgevonden met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) over de voorgenomen nieuwbouwontwikkeling in de directe omgeving van de Paaskerk aan het Augustinuspark. De aanleiding voor dit overleg was de beoordeling van de effecten van de ontwikkeling op de omgeving van het rijksmonument, waarvoor onder de Omgevingswet bijzondere aandacht vereist is.

Ter voorbereiding van het overleg zijn de volgende stukken aan de RCE toegezonden:

- *Paaskerk Amstelveen; omgeving van het monument* (The Missing Link).

De initiatiefnemer heeft deze stukken in overleg met de gemeente opgesteld en aangeleverd. Het overleg had als doel de RCE te informeren over de plannen en van gedachten te wisselen over de beoordeling van de cultuurhistorische gevolgen van de ontwikkeling.

Bespreking

De RCE geeft aan in dit kader niet eerder een dergelijke notitie te hebben ontvangen en spreekt daarbij haar waardering hiervoor uit.

De ontwerper van het plan geeft een toelichting op de ontwerpkeuzes. Met name is er in het huidige ontwerp zoveel mogelijk geanticipeerd op de geluiden van omwonenden en het ontwerp is op stedenbouwkundig vlak nauwgezet afgestemd met de stadsbouwmeester. Waarbij ook de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk uitgangspunt is dat aan het huidige ontwerp ten grondslag ligt. De keuze voor een getrapte massa-opbouw is om de nieuwbouw qua bouwhoogte zowel zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de omliggende bebouwing als een stedenbouwkundig accent te maken richting het park

Belangrijk onderwerp van gesprek met de stadsbouwmeester is hoe de nieuwbouw qua architectuur ‘reageert’ op de omliggende bebouwing. De vraag ligt voor of er juist aansluiting wordt gezocht met de huidige bebouwing, of dat de nieuwbouw zich meer manifesteert als een bijzonder object.

Vanuit de gemeente is toegelicht dat de getrapte opbouw met een slank hoogte-accent mede voortkomt uit het gemeentelijke hoogbouwbeleid, waarin onder meer wordt gesteld dat hoge schijfvormige gebouwen niet wenselijk zijn. Dit leidt tot een lager en een hoger deel.

De getrapte opbouw van de nieuwbouw richting het hoogteaccent is stedenbouwkundig gezien wenselijk, met name in relatie tot uitzicht, bezonning en afstand tot omwonenden. De afstand van het hoogteaccent naar de Paaskerk is dusdanig groot dat beide gebouwen niet met elkaar gaan concurreren, in de ogen van stedenbouwkundige, stadsbouwmeester en initiatiefnemers.

De nieuwbouw volgt grotendeels de footprint van de huidige / te slopen bebouwing, waardoor de huidige afstand tot de Paaskerk in stand blijft.

De plint van het nieuwe woongebouw heeft een belangrijke functie. De eerste 2 bouwlagen spelen een belangrijke rol bij de aansluiting van de nieuwbouw op het park. Bij de verder uitwerking wordt onderzocht of/hoe bijvoorbeeld de onderste twee bouwlagen zich door materiaal- en kleurgebruik en integratie tussen gebouw en landschap kunnen onderscheiden

van de hogere bouwmassa. Met als doel een betere landschappelijke inpassing in het groene karakter van het Augustinuspark te realiseren. Zo ontstaat uit vanuit de Paaskerk gezien een zo landschappelijk mogelijk beeld.

Door de herontwikkeling van de projectlocatie ontstaat een vernieuwde en sociaal veilige plek en worden woningen in de juiste prijscategorieën toegevoegd aan de woningvoorraad van Amstelveen. Ook wordt het bestaande verharde plein volledig vergroend wat de uitstraling van het Augustinuspark zeer ten goede komt. Dit heeft een positieve invloed op de Paaskerk als bijzonder object in dit park

De RCE adviseert te onderzoeken of een rustig(er) architectonisch beeld mogelijk is. Met name het hoogte-accent vraagt veel aandacht. Daarbij is benadrukt dat de Paaskerk een belangrijk herkenningspunt en landmark vormt binnen de omgeving. Het advies is daarom om de nieuwbouw zo te ontwerpen dat het qua uitstraling niet met de Paaskerk zal gaan concurreren.

De RCE vraagt naar het huidige functioneren van de Paaskerk. Voor zover bekend worden er met enige regelmaat activiteiten georganiseerd. Met name heeft de initiatiefnemer van het nieuwbouwplan 2 keer een participatie-avond in de Paaskerk gehouden. Aangegeven wordt dat de (her)inrichting van het huidige winkelplein onderdeel is van het bouwplan. Het huidige plein functioneert nog nauwelijks. De herinrichting biedt kansen biedt om de sociaal/maatschappelijke functie van de Paaskerk te versterken. Daar wordt bij de verdere uitwerking aandacht aan gegeven.

Verder is als aandachtspunt meegegeven om het oorspronkelijke ontwerp van het park nader te bestuderen en de uitgangspunten daarvan waar mogelijk te betrekken bij de verdere planuitwerking.

Conclusie en vervolg

De RCE onderkent de bijzondere positie van de Paaskerk binnen haar omgeving. De kerk onderscheidt zich duidelijk van de omliggende bebouwing door haar architectuur, functie en vrijstaande ligging. In de verdere uitwerking van het plan verdient het daarom aandacht om de monumentale en stedenbouwkundige betekenis van de kerk zo veel mogelijk te behouden en de nieuwbouw qua uitstraling hierop ondergeschikt te maken.

Aanbevolen wordt om de erfgoedrapportage aan te vullen met een zichtlijnenstudie, zodat de effecten van de ontwikkeling op de zichtbaarheid en beleefbaarheid van de Paaskerk beter inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

De opsteller van de onderliggende rapportage stelt voor om het stuk als een werkdocument te beschouwen, wat meeloopt gedurende de verdere planontwikkeling. En de basis is voor verdere afstemming.